

Ústavní právo II (denní studium a CŽV)

Přednášky ve III semestru

Jednotlivá témata budou vykládána v jedné nebo více přednáškách. Doporučuji na každou přednášku nosit Úplná znění (Ústava ČR, Listina) a sbírku Chutná, M., Jílek, D.: Lidská práva v mezinárodních dokumentech. Další předpisy podle zaměření jednotlivých přednášek.

Přednostně bude na přednáškách sledována problematika probíhajících změn v právním řádu v oblasti ústavního práva.

Téma č. 1

Státní občanství ČR

1. Pojem občanství. Vývoj právní úpravy a její principy. Mezinárodní smlouvy.
2. Způsoby nabývání a pozbývání státního občanství obecně a podle platného práva.
3. Rozhodování a řízení ve věcech státních občanství.
4. Rozbor nálezů Ústavního soudu č. 55/1995 Sb., č. 207/1994 Sb., č. 6/1996 Sb., č. 185/1997 Sb., IV. ÚS 34/97 (sv. 8, č. 49 – případ P. Uhl), I. ÚS 337/99 (Sb.n.u., sv. 20, násl. č. 170 – volba občanství SR), IV. ÚS 215/94 (sv. 3, č. 30), II. ÚS 307/97 (sv. 14, č. 75), II. ÚS 139/2001 (důsledky naturalizace v USA), IV. ÚS 215/94 (sv. 3, č. 30), č. 121/1996 Sb. (sv. 5, č. 21), IV. ÚS 114/96 (sv. 9, č. 114) (občanství a restituce), II. ÚS 326/98 (sv. 22, č. 88 (případ Walderode), I. ÚS 98/04 (případ Salm-Reifferscheidt), I. ÚS 143/03 (obstarání dokladů o občanství)

Téma č. 2

Listina základních práv a svobod

1. Základní přístupy k úpravě postavení jedince v ústavním právu. Zdroje Listiny - historické, ideové, státoprávní, mezinárodní, ústavní. Příprava a přijetí Listiny. Pojem základního práva a svobody a jeho rozdíl vůči jiným právům a svobodám.
2. Základní východiska Listiny - svoboda, rovnost, důstojnost, nediskriminace. Vztah Listiny k mezinárodním smlouvám podle čl. 10 Ústavy ČR. Klasifikace základních práv a svobod.
3. Výklad praktických otázek – odborník z praxe (podle možnosti).
4. Výklad vybraných práv a svobod na příkladu schématu z učebnice.

Téma č. 3

Státní moc v ČR

Základní vymezení státní moci z hlediska formy státu a vlády v ČR. Vývoj ústavního vymezení a jeho význam. Srovnávací pohled. Formy realizace státní moc. Státní moc a samospráva. Suverenita státu. Územní výsost a personální výsost. Státní moc, její

#

jednota a dělba. Typy dělby moci a její důsledky v ústavním právu ČR. Právní status státního orgánu.

Téma č. 4

Aktuální otázky ústavního soudnictví

1. Pojem ústavního soudnictví a jeho vývoj. Ústavní soud jako státní orgán, soudní orgán a orgán ochrany ústavnosti. Organizace Ústavního soudu. Obecné zásady řízení před Ústavním soudem. Jejich zvláštnosti a vztah k OSŘ, TŘ a SSŘ.
2. Jednotlivé druhy řízení před Ústavním soudem a jejich frekvence. Zahájení řízení, účastníci a jejich zastoupení, dokazování, postup soudce-zpravodaje, povaha rozhodnutí a jejich dopad v praxi, rušení ex nunc nebo ex tunc nebo pro futuro? Ústavní soud jako negativní zákonodárce. Změny ve výčtu kompetencí.

Téma č. 5

Aktuální otázky parlamentního práva v ČR

1. Základní východiska parlamentarismu v ČR. Pojetí zákonodárné moci v Ústavě ČR. Sporné otázky při přípravě Ústavy ČR. Senát. Přímá demokracie v podmínkách parlamentarismu. Právní status poslance imunita, inkompatibilita jako právní a politický problém v ČR. Rozbor jednacího řádu Poslanecké sněmovny, popř. jednacího řádu Senátu. Zákonodárná moc a Ústavní soud.

Téma č. 6

Aktuální otázky výkonné moci a soudnictví

Pojem výkonné moci a její ústavní zakotvení. Normotvorba výkonné moci. Základní ústavní aspekty územní a zájmové samosprávy. Aktuální otázky soudnictví po změnách Ústavy ČR a zákona o soudech a soudcích. Nález č. 349/2002 Sb. a nález sp. zn. Pl. ÚS 1/06 a II. ÚS (odvolání př

Předpokládané rozvržení přednášek:

Učební pomůcky:

Povinná literatura

Filip, J.: Ústavní právo. I.. díl, 4. vydání, Brno 2003
Filip, J.: Vybrané kapitoly ke studiu ústavního práva. 2. vydání, Brno 2001 (dotisk 2004)
Filip, J., Svatoň, J., Zimek, J.: Základy státovědy. 3. vyd., Brno 2006

Doporučená literatura

Hendrych D. a kol.: Správní právo. Obecná část. 6. vyd., Praha 2006
Filip, J., Holländer, P., Šimíček, V.: Zákon o Ústavním soudu. Komentář. C.H.Beck, Praha 2001
Pavlíček, V., Hřebejk, J.: Ústava a ústavní řád České republiky. Sv. I. Praha 1998, sv. II. Praha 1999 (současné dokumenty)
Klíma, K. a kol.: Komentář k Ústavě a Listině. Plzeň 2005

#

#

Deset let Listiny základních práv a svobod v právním řádu ČR a SR. Dančák, B., Šimíček, V. (eds.). Brno 2001
Šimíček, V.: Ústavní stížnost. 3. vyd., Praha 2005

Dokumenty

Jílek, D., Chutná M.: Lidská práva v mezinárodních dokumentech. Brno 1994
Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR (vybrané položky)
Sbírka zákonů
Úplná znění – Ústava, Listina. Obce, kraje.

Osnova seminářů v III. semestru

Zaměření:

Aktuální problémy ústavního práva v praxi (řešení příkladů a zpracování dokumentů, konzultace)

1. Ověření stavu znalostí za zimní semestr. Státní občanství. Rozbor čl. 12 Ústavy ČR a zákona ČNR č. 40/1993 Sb. v platném znění (úpl. znění č. 471/2003 Sb.). Způsoby nabývání a pozbývání občanství.
- 2.- 3. Základní problémy aplikace Listiny. Rozbor vybraných případů.
4. Ústavní soudnictví. Zpracování právních podání pro řízení před Ústavním soudem, především ústavní stížnosti.
5. Vztahy mezi nejvyšší státními orgány. Jednací řád Poslanecké sněmovny a jednací řád Senátu.
6. Zápočtový seminář. Dokončení probírané látky. Konzultace aktuálních otázek.

Podmínky pro získání zápočtu z ústavního práva za III. semestr:

- a) aktivní účast na cvičeních,
- b) zpracování stanoviska k problému určenému seminarizujícím učitelem,
- c) test.

#